

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/136/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8110224574
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8110224574.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu 1. Združenie na ochranu spotrebiteľa HOOS, Ľuda Zúbka 2, Bratislava - Dúbravka, IČO: 421 766 778, 2. Q. F., bytom Q. XXXX/XX, F., obaja právne zastúpení JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanému Home Credit Slovakia, a. s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpený In Medias Res, s. r. o., Sladovníka 13, Trnava, IČO: 36 863 351, o kolektívnu ochranu práv spotrebiteľov a o primerané finančné zadosťučinenie s prísl., o odvolaní účastníkov proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 29C 193/2010-268 zo dňa 03. 10. 2012 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a v e c v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zdržať sa v právnych vzťahoch so spotrebiteľmi v zmluvných formulároch a všeobecných obchodných podmienkach týchto zmluvných podmienok:

Klient a spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s., (ďalej iba spoločnosť) sa rozhodli tak, že ak sa klient oneskorí so splácaním úveru, je spoločnosť oprávnená požadovať, aby klientovi vykonával platca jeho mzdy (ďalej iba zamestnávateľ) mesačnú zrážku zo mzdy vo výške dvojnásobku pravidelnej mesačnej splátky, stanovenej v tejto Úverovej zmluve, maximálne však vo výške, ktorú pripúšťajú platné právne predpisy, a to až do uhradenia dlžných splátok úveru. Súčasne sa klient so spoločnosťou dohodli, že pokiaľ klient po uhradení dlžných splátok úveru formou zrážok zo mzdy nebude riadne a včas plniť svoje záväzky voči spoločnosti, mení sa splátkový kalendár úveru a to tak, že od okamihu, kedy neplní svoje záväzky voči spoločnosti riadne a včas, sa klient zaväzuje úver splácať v splátkach vo výške každej splátky rovnajúcej sa dvojnásobku pravidelnej splátky, a to naďalej v termínoch splatnosti dohodnutých v tejto Úverovej zmluve s tým, že počet zostávajúcich splátok úveru sa tým zníži na polovicu. Klient podpisom tejto zmluvy dáva zamestnávateľovi príkaz k pravidelnej úhrade týchto nových splátok úveru ponížením jeho pohľadávok na mesačnú výplatu mzdy a k jeho uhradeniu na účet spoločnosti a súčasne spoločnosť oprávňuje k ich prijatiu s tým, že zamestnávateľ je povinný tieto splátky pravidelne hradiť a spoločnosť oprávnená prijímať nielen do úplného vrátenia celého poskytnutého úveru súčasne s úrokmi, ale i s úrokmi z oneskorenia sa, zmluvných pokút, náhrad škôd, poplatkov za poskytnuté služby a ostatných záväzkov klienta z tejto Úverovej zmluvy. Táto dohoda sa vzťahuje i na budúcich platcov mzdy klienta, ako i na iné príjmy klienta, s ktorými sa pri výkone rozhodnutia nakladá ako so mzdou.

Neuvedenie správneho variabilného symbolu na poštových poukážkach alebo na príkaze na úhradu je považované ako neuhradenie splátky úveru so všetkými s tým spojenými právnymi dôsledkami.

Zmluvné strany sa dohodli, že spoločnosť nie je viazaná tým, na aký účel klient platbu spoločnosti určí. Spoločnosť je oprávnená započítať platbu klienta na pohľadávky spoločnosti v tomto poradí: na záväzky klienta voči spoločnosti, ktoré vznikli z iného titulu ako z úverovej zmluvy, na zmluvné pokuty,

na príslušenstvo úveru vrátane sankčného úroku, na vrátenie úveru, na ostatné pohľadávky z úverovej zmluvy. Platba sa spočíta v uvedenom poradí vždy na pohľadávku najskôr splatnú. Spoločnosť je oprávnená použiť platbu klienta na úhradu svojich pohľadávok i v inom, ako vyššie uvedenom poradí.

Klient vyhlasuje, že predlžuje premlčaciu dobu všetkých práv, ktoré vznikli spoločnosti v súvislosti s uzatvorením úverovej zmluvy, úverových podmienok, Zmluvy o revolvingovom úvere I. a Zmluvy o revolvingovom úvere II., najmä právo na vrátenie úveru alebo revolvingového úveru I., revolvingového úveru II, právo na úhradu príslušenstva a zmluvných pokút, prípadne práva, ktoré jej vznikli v dôsledku skončenia záväzkového vzťahu z tejto úverovej zmluvy, Zmluvy o revolvingovom úvere I. alebo Zmluvy o revolvingovom úvere II. a to na dobu 10-tich rokov odo dňa, kedy premlčacia lehota začala po prvý raz plynúť.

Na základe vzájomnej dohody klienta a spoločnosti bolo určené, že klient nie je oprávnený bez písomného súhlasu spoločnosti postúpiť akúkoľvek svoju pohľadávku voči spoločnosti na tretie osoby alebo takúto pohľadávku započítať na záväzky, ktoré má voči spoločnosti. Spoločnosť je oprávnená pohľadávky z tejto zmluvy postúpiť tretím osobám.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Vyslovil, že o trovách konania rozhodne v lehote 30 dní po právoplatnosti rozsudku vo veci samej.

V odôvodnení uviedol, že žalobca v 1.rade sa podanou žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanému zdržania sa pri dojednávaní zmlúv so spotrebiteľmi nekalých obchodných praktík zmluvných podmienok špecifikovaných v žalobe pod bodom 1 až 33 alebo zmluvných podmienok rovnakého významu. Zároveň žiadal napraviť protiprávny stav tým, aby žalovaný spotrebiteľom na základe ich výzvy vydal bezdôvodné obohatenie, ktoré prijal na základe zmluvných podmienok špecifikovaných v žalobe pod bodom 1 až 33, ďalej nekalej obchodnej praktiky, pri ktorej si uplatnil voči spotrebiteľom úroky za poskytnutie spotrebiteľského úveru i napriek tomu, že úroky neuviedol v zmluve, ako aj vydať bezdôvodné obohatenie prijatím úrokov za spotrebiteľské úvery neuvedených v zmluve. Zároveň žalobca v 1. rade žiadal zverejniť výrok predmetného rozsudku v denníku s celoslovenskou pôsobnosťou na náklady žalovaného v rozsahu maximálne 1.200,- Eur v časti inzercie v rámcu s uložením povinnosti žalobcovi v 1.rade zložiť preddavok vo výške 1 200 Eur. Žalobca v 2.rade sa domáhal zaplata prumeraného finančného zadosťučinenia v hodnote 100 Eur.

Súd poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, obsah úverovej zmluvy č. 54030230375, vrátane úverových zmluvných podmienok, stanovisko účastníkov, úverové zmluvné podmienky platné v čase vyhlásenia rozhodnutia, cit. ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ďalej ust. § 46 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, ust. § 53, § 54 Občianskeho zákonníka, ust. § 4, § 7, § 8 zákona č. 129/2010 Z. z., st. § 502, § 503, § 330 Obchodného zákonníka, ďalej ust. § 551 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 155 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku a uviedol, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobca v 1.rade sa žalobou v časti II. domáhal v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa pri dojednávaní zmlúv so spotrebiteľmi zmluvných podmienok špecifikovaných pod bodom 1 - 33. Návrh žalobcu v 1.rade súd posúdil podľa ust. § 80 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku a uviedol, že uloženia povinnosti do budúcnosti sa žalobca v 1.rade môže domáhať len v prípade, pokiaľ žalovaný takúto svoju povinnosť dobrovoľne nespĺnil, pričom pre zistenie, či žalovaný si uvedenú povinnosť splnil alebo nie, je s poukazom na ust. § 154 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Súd poukázal na to, že žalobca v 1.rade pri formulovaní petitu žaloby v časti II. vychádzal z úverových podmienok v úverovej zmluve uzavretej medzi žalobcom v 2.rade a žalovaným dňa 13. 03. 2004 pod č. 5403020375. V danom prípade žalobcovia v 1. a 2.rade podľa názoru súdu chceli dosiahnuť vyslovenie neprijateľnosti, a tým aj neplatnosti úverových zmluvných podmienok tvoriacich neoddeliteľnú súčasť úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom v 2.rade a žalovaným dňa 13. 03. 2004 pod č. 5403020375. V takom prípade sa žalobca v 2.rade ako vecne aktívne legitimovaný účastník má určovacou žalobou v zmysle ust. § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku domáhať jej neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti. Žaloba však takto formulovaná nebola.

Ak sa žalobca 1. rade domáhal uloženia povinnosti zdržať sa zmluvných podmienok špecifikovaných v žalobe, súd môže takejto žalobe vyhovieť iba za predpokladu preukázania, že žalovaný uvedené zmluvné podmienky naďalej používa v zmluvách so spotrebiteľmi. Žalobcom boli doručené súdu platné

zmluvné dojednania k úverovým produktom ponúkaných žalovaným spotrebiteľom, avšak i napriek tomu žalobcovia zotrvali na znení žaloby v zmysle ich písomného podania zo dňa 04. 10. 2010.

Súd pri preskúmaní platných zmluvných podmienok úverových produktov ponúkaných žalovaným zistil, že niektoré zmluvné podmienky žalovaný už pri uzatváraní úverových zmlúv so spotrebiteľmi nepoužíva a prevažná časť je formulovaná diametrálne rozdielne oproti podmienkam uvedeným v II. časti žaloby. Na základe týchto skutočností súd dospel k záveru, že žaloba v časti II. nie je dôvodná v bode 1, lebo túto nepovažoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku pre jej súlad s ust. § 7 a § 8 zákona č. 129/2010 Z. z., ktoré ukladá veriteľovi pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, vrátane jeho práva využívať informáciu o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za účelom zistenia jeho bonity, dôveryhodnosti, ako aj platnej morálky.

Za neprijateľnú súd vyhodnotil podmienku pod bodom 2 majúcu za to, že ide o neplatné dojednanie s poukazom na rozpor s ust. § 551 Občianskeho zákonníka, lebo k podpísaniu úverovej zmluvy bez osobitného dojednania formou písomnej dohody o zrážkach zo mzdy alebo iných príjmov v zmysle ust. § 551 Občianskeho zákonníka vzniká právo dodávateľovi v prípade oneskorenia úveru na vykonávanie zrážok zo mzdy klienta - spotrebiteľa bez možnosti zabránenia ich vykonávania aj za predpokladu, že tieto sú vykonávané na uspokojenie nárokov dodávateľa uplatnených v neplatných zmluvných podmienkach.

Za nedôvodnú považoval žalobu súd pod bodom 3 z dôvodu, že tieto inak podľa názoru súdu neprijateľné podmienky u žalovaných úverových zmluvách so spotrebiteľom nepoužíva, ako aj v bode 4 zmluvy, avšak nepovažoval uvedenú zmluvnú podmienku za neprijateľnú z dôvodov uvedených pod bodom I..

Zmluvnú podmienku pod bodom 5 v súčasnej platnej úprave, hlava IV., § 2 (č. I. 186 spisu), súd neposúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku majúcu za to, že je uplatnená v súlade s ust. § 502 a § 503 Obchodného zákonníka. Vychádzajúc z definície spotrebiteľského úveru, súd spotrebiteľský úver nepovažoval za osobitne samostatný typ zmluvy, ktorý je upravený iba v Obchodnom zákonníku a v zmysle ust. § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka je zmluva o úvere absolútnym obchodom podliehajúcim režimu Obchodného zákonníka, pre ktorý však, ak je jedným z účastníkov spotrebiteľ, platia aj predpisy upravujúce osobitné pravidlá v záujme ochrany slabšej zmluvnej strany. Z tohto dôvodu na takýto vzťah treba aplikovať ust. § 258 zákona č. 258/2001, resp. zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka a je potrebné mať na zreteli aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka pojednávajúce o spotrebiteľských úveroch.

Zároveň súd poukázal aj na ust. § 351 Obchodného zákonníka upravujúce zánik nesplneného záväzku odstúpením od zmluvy v ods. 2, z ktorého vyplýva, že strana ktorej pred odstúpením od zmluvy poskytla plnenie druhá strana toto plnenie vráti, pri peňažnom záväzku spolu s úrokmi vo výške dojednanej v zmluve, pre tento prípad inak ustanovenej podľa § 502 zákona. Súd vyhovel žalobe žalobcu v 1. rade pod bodom 6 a 8 z dôvodu neprijateľnosti zmluvných podmienok. Následkom neuhradenia splátky úveru z dôvodu neuvedenia správneho variabilného symbolu, súd posúdil ako neprímeranú sankciu vyvolávajúcu vážne právne dôsledky, napr. následok okamžitej splatnosti úveru.

Žalovaný sám vo svojich písomných vyjadreniach poukázal na skutočnosť, že v tzv. postmarketingovej alebo emarketingovej dobe, kedy sa pri ponukách každého produktu využívajú marketingové techniky za použitia elektronických prostriedkov je vhodné, aby žalovaný tieto nevyužíval len pri rozvoji svojho podnikateľského prostredia, ale aj pri overovaní takýchto pochybení klientov.

Podľa názoru súdu žalovaný ako dodávateľ v prípade existencie iba jedného zmluvného záväzku so spotrebiteľmi nemôže mať problém s priradením aj spotrebiteľom neidentifikovanej platby, t. j. bez uvedenia variabilného symbolu. V prípade existencie viacerých záväzkov spotrebiteľa voči jednému dodávateľovi nastupuje zákonný predpoklad vyplývajúci z ust. § 330 Obchodného zákonníka, teda ak dlžník má voči veriteľovi niekoľko peňažných záväzkov a neurčí, ktorý záväzok plní, platenie sa týka najskôr záväzku, ktorého splnenie nie je zabezpečené, alebo je najmenej zabezpečené inak záväzku najskôr splatného. Súd podotkol, že žalovaný na jednej strane sankcionuje spotrebiteľa za neuvedenie variabilného symbolu právnym dôsledkom neuhradenia splátky úveru, avšak na strane druhej pod bodom 8 si vyhradzuje právo byť viazaný účelom, na aký spotrebiteľ platbu určil. Z tohto dôvodu

zmluvné dojednania pod bodom 6 - 8 žaloby s poukazom aj na ich vzájomnú rozpornosť, pod bodom 8 aj pre rozpornosť s ust. § 330 Obchodného zákonníka súd posúdil ako neprijateľné zmluvné podmienky spôsobujúce v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Zmluvné dojednania pod bodom 9 súd nepovažoval za spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, lebo preplatok pri plnení dlhu je z právneho hľadiska nárokom z bezdôvodného obohatenia, pričom žalovaný ako dodávateľ s poukazom na počet svojich klientov sa nemusí o vzniku bezdôvodného obohatenia ani dozvedieť a toto môže vydať preto až potom, keď bude naň vyzvaný. Súd sa nestotožnil s argumentáciou žalovaného, že pri spracovaní účtov klientov nie je spôsobilý spoľahlivo identifikovať, či v prípade prebytku na účte spotrebiteľa ide o bezdôvodné obohatenie alebo nie s vyslovením domnienky, že i zákonodarca aproboval takýto postup, nakoľko v prípade vydania bezdôvodného obohatenia sa ten, kto sa na úkor iného obohatil dostáva do omeškania až potom, čo v primeranej lehote po výzve obohatenie nevydal.

Súd nevyhovel žalobe pod bodom 10 a 11 z dôvodu, že žalovaný zmluvnú podmienku pod bodom 10 pri súčasnej platnej úprave úverových podmienok túto zmluvnú podmienku už nepoužíva a pod bodom 11, súd nepovažoval túto podmienku za neprijateľnú z dôvodu, že predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru predpokladá ust. § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 46 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a vyrovnaní, podľa ktorého nesplatené pohľadávky a záväzky u platcu, ktoré vznikli pred vyhlásením konkurzu, a ktoré sa týkajú majetku podliehajúceho konkurzu, sa od vyhlásenia až do zrušenia konkurzu považujú za splatné, ak tento zákon neustanovuje inak.

Vo vzťahu k zmluvným podmienkam pod bodom 13, 14 a 15, súd žalobe nevyhovel, lebo žalovaný ich v súčasnosti nepoužíva. Za nedôvodnú považoval súd žalobu v bode 12, stotožňujúc sa s argumentáciou žalovaného, že v prípade odvolania súhlasu klienta so spracovávaním a používaním osobných údajov informačným systémom spoločnosti, nakoľko tomu reálne bráni úver účtovať a sledovať jeho plnenie, preto v prípade, ak sa spotrebiteľ takejto skutočnosti domáha je žalovaný nútený záväzkový vzťah ukončiť a požiadať spotrebiteľa o predčasné splatenie úveru. Súd nevyhovel žalobe pod bodom 16 a 17 z dôvodu, že žalovaný v uvedenom znení zmluvné podmienky v zmluve o spotrebiteľských úveroch nepoužíva. Zmluvnú podmienku uvedenú pod bodom 18 v zmysle súčasnej právnej úpravy súd nepovažoval za neprijateľnú podmienku s poukazom na ust. § 53 Občianskeho zákonníka s poukazom aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obo 102/99, z ktorého vyplýva, že pokiaľ bola pohľadávka veriteľa vyplývajúca zo zmluvy o úvere zabezpečená záložným právom, odstúpením veriteľa od zmluvy o úvere, záväzok záložného práva nezaniká.

Súd žalobe vyhovel vo vzťahu k podmienke pod bodom 19, ktorá sa naďalej používa. Jej neprijateľnosť bola vyslovená rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 20. 01. 2011 pod sp. zn. 10C 47/2010 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23. 11. 2011 pod sp. zn. 17C 167/2011.

Zmluvnej podmienke pod bodom 20 a 21 súd nevyhovel z dôvodu, že žalovaný ju nepoužíva a okrem iného tieto súd nepovažoval za neprijateľné aj z dôvodov uvedených v bode 1 časti žaloby. Ďalej súd nevyhovel zmluvnej podmienke uvedenej pod bodom 22 z dôvodu, že nie je používaná a súd ju nepovažoval za neprijateľnú s poukazom na ust. § 4 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý umožňuje dodávateľovi vykonať ponuku spotrebiteľského úveru aj prostredníctvom prostriedku diaľkovej komunikácie, akým je telefón.

Zmluvné dojednanie pod bodom 23 v súčasnej právnej úprave súd považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na ust. § 54 Občianskeho zákonníka (pozn. odvolacieho súdu), lebo spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa z dôvodu, že žalovaný ako dodávateľ je oprávnený svoju pohľadávku voči spotrebiteľovi postúpiť, avšak spotrebiteľovi je toto právo odopreté. Súd nevyhovel žalobe v časti podmienok 27 -30 z dôvodu, že žalovaný zmluvnú podmienku vo vzťahu k rozhodcovským doložkám nepoužíva. Podmienku 33 v súčasnej právnej úprave, súd nepovažoval za neprijateľnú z dôvodov uvedených v zmluvnej podmienke pod bodom 5, kedy vychádzajúc z definície spotrebiteľského úveru súd dospel k záveru, že zmluva o spotrebiteľskom úvere nie je osobitným, samostatným typom zmluvy. Zároveň súd nevyhovel žalobe o vyslovenie druhej časti

žaloby vo vzťahu k podmienkam uvedeným bodom 24, 25, 31 a 32 z dôvodu, že žalovaný úverové podmienky v znení uvedenom v žalobe nepoužíva a ich právna úprava v súčasnej platnej úprave úverových podmienok je diametrálne rozdielna a žalovaný i napriek možnosti oboznámenia sa s nimi nezaujal k uvedeným zisteniam žiadne stanovisko, ani v tejto časti žalobca neupresnil petit žaloby (pozn. odvolacieho súdu). Súd bol viazaný petitom žaloby bez možnosti použitia postupu podľa § 153 ods. 2, 3 Občianskeho súdneho poriadku, lebo v druhej časti žaloby sa netýkalo konania o spotrebiteľskej zmluve, ale išlo o žalobu o kolektívnu ochranu spotrebiteľov v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Zb..

Ďalej súd zamietol žalobu v časti označenej III., t. j. navrhovanej povinnosti, ktorú nepovažoval za dostatočne určitú a vykonateľnú, ako aj v časti IV. z dôvodu, že podľa predloženej platnej úpravy úverových zmlúv, ako aj úverových podmienok pri súčasnej ponuke úverových produktov žalovaným (na č. l. 183 - 233) tento nekalú obchodnú praktiku vo vzťahu k spotrebiteľom požadovaním úrokov nepoužíva.

Vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcu v 2.rade na náhradu finančného zadosťučinenia, súd s poukazom na rozhodnutie Okresného súdu Prešov sp. zn. 17C 56/2010, ktorým mu bola priznaná náhrada vo výške 312,02 Eur, uviedol, že žalovaný na základe zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru uzatvorenej dňa 13. 03. 2004 voči nemu uplatňoval okrem istiny aj poplatky a úroky neuvedené v zmluve nijako nepreukázal. Žalobca v 2.rade neoznačil, resp. nepredložil dôkazy, ktorými by preukázal svoje tvrdenie, že spoločnosť, ktorej žalovaný uvedenú pohľadávku postúpil, používala voči nemu alebo jeho blízkym nedovolené praktiky tvrdeného intenzívneho naliehania na vykonávanie platieb nárokov požadovaných na základe tejto zmluvy podľa tvrdenia žalobcu v 2.rade z neprijateľných zmluvných podmienok, a to aj vo vzťahu k tvrdeným stresovým situáciám, bezsenných nocí. Po zistení, že žalobca v 2.rade spolu s manželkou v čase uzatvárania zmluvy o úvere so žalovaným následne prevzali na seba záväzky s niekoľko desiatok úverových zmlúv od rôznych nebankových inštitúcií, ktorých návratnosť bola zabezpečená ich hnutelným a nehnuteľným majetkom, pričom ich nesplnením vznikla na ich strane reálna hrozba možnosti straty všetkého majetku patriaceho do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Tieto skutočnosti podľa názoru súdu na strane žalobcu v 2.rade vyvolávali stresové situácie a bezsenné noci existenciou reálnej hrozby straty obydľia. Z dôvodu neunesenia dôkazného bremena - skutočností tvrdených žalobcom v 2.rade žaloby v časti I. na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, súd preto žalobu v tejto časti zamietol.

Súd zároveň nevyhovel žalobe žalobcu v 1.rade v časti označenej V. na priznanie práva na zverejnenie výroku tohto rozsudku v bodoch II., III., IV. v zmysle ust. § 155 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu, že ide o závažnú sankciu, ktorej použitie je viazané na závažné konanie účastníka, ktorej uloženie by malo byť dostatočne zdôvodnené. S poukazom na skutočnosť, že súd žalobe žalobcu v časti I., III. a v časti žaloby označenej ako III. (správne II., pozn. odvolacieho súdu) vyhovel iba v piatich neprijateľných zmluvných podmienkach z celkového počtu 33, súd nepovažoval za primeranú sankciu uplatňovanú žalobcom v 1.rade v zmysle ust. § 155 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku. Súd zdôraznil, že je nesporné, že spoločnosť žalovaného už niekoľko rokov pôsobí na trhu v predmete poskytovania, tzv. nebankových úverov, pričom ako jedna z mála nebankových inštitúcií pravidelne upravuje úverové zmluvné podmienky po určení tej ktorej zmluvnej podmienky ako neplatnej pre jej neprijateľnosť. S prihliadnutím na túto skutočnosť, ako aj na zistené menej závažné porušenia a zamietnutie žaloby vo zvyšku uplatneného nároku pre nezistenie neprijateľnosti uvedených zmluvných podmienok, resp. z dôvodu ich nepoužívania v súčasnej platnej právnej úprave úverových zmluvných podmienok, súd žalobe žalobcu v 1.rade nevyhovel v zmysle ust. § 155 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku považujúc ju za neadekvátnu k menej zisteným závažným porušeniam.

K výroku o trovách konania vyslovil, že o nich rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia v lehote 30 dní s poukazom na ust. § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku vyhovujúcemu výroku odvolanie žalovaný. Namietal zmätočnú formuláciu výrokovej vety uvedenú v bode 1 z dôvodu, že nie je objektívne zrejmým, čoho konkrétne sa má žalovaný v predmetnom konaní zdržať (ich výkladu aplikáciou uplatňovanej modifikácie), čo spôsobuje neurčitosť a nezrozumiteľnosť v tejto časti napadnutého rozsudku a do značnej miery možno polemizovať aj o jeho nevykonateľnosti v tejto časti. Ďalej namietal, že súd sa zaoberal neprijateľnosťou zmluvných podmienok vo vzťahu ku konkrétnej úverovej zmluve pod č. 540302375 zo dňa 31. 03. 2004 i napriek tomu, že žalobca sa výslovne domáhal uloženia

povinnosti zdržať sa bližšie označených zmluvných podmienok v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z.. Predmetom dokazovania v konaní pred súdom prvého stupňa neboli namietané neprijateľné podmienky. Podľa názoru žalovaného súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom pokiaľ neumožnil mu vyjadrovať sa k posudzovaniu neprijateľných zmluvných podmienok. Ďalej namietal, že súd pri rozhodnutí vo veci samej nevychádzal z aktuálnych zmluvných podmienok spoločnosti žalovaného platných a účinných od 21. 09. 2012 spotrebiteľským úverovým produktom vedeným pod č. ISS 112, ktorých znenie preukazuje zrejmu neaktuálnosť petitu podanej žaloby v čase rozhodovania súdu, a to v podstate v jej celom prejednávacom rozsahu. Súd v čase vyhlásenia rozhodnutia dňa 03. 10. 2012 nevychádzal z aktuálne platných a účinných listinných dôkazov úverovej zmluvy a úverových zmluvných podmienok smerodajných pre jeho objektívne a zákonné rozhodnutie v súlade s relevantným skutkovým stavom. Vo vzťahu k vyhláseniu za neprijateľnú podmienku - dohodu o zrážkach zo mzdy, poukázal na to, že zákon výslovne predpokladá len písomnú formuláciu takéhoto typu dohody a žiadnym iným spôsobom neobmedzuje účastníkov tejto dohody v tom smere, či dohoda o zrážkach zo mzdy je uzavretá vo forme samostatnej dohody alebo môže byť súčasťou aj iného hlavného právneho vzťahu ako forma určitého zabezpečovacieho inštitútu tzv. vzťah akcesorický. Dohoda o zrážkach zo mzdy je bežným mechanizmom na zabezpečenie záväzkov typicky využívaných najmä v bankovom sektore pri zabezpečovaní peňažných záväzkov z úverov a pôžičiek. Z tohto dôvodu nepovažoval dohodu o zrážkach zo mzdy za neplatnú, resp. neprijateľnú. Podľa jeho názoru dojednanie dohody o zrážkach zo mzdy nie je neprimeraným zásahom do sociálnej sféry spotrebiteľa, nemôže dôjsť k neprimeranému zaťažaniu spotrebiteľa oproti výkonu exekúcie, lebo je dojednaná v súlade s ust. § 551 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vo vzťahu k neuvedeniu správneho variabilného symbolu na poštových poukázkach alebo na príkaze na úhradu žalovaný uviedol, že správne uvedenie zúčtovacích dát pri plnení dlhu je premietnutím povinnosti dlžníka plniť svoj dlh riadne a včas. Neuvedením správnych zúčtovacích dát vzniká reálny problém s priradením platby konkrétnemu dlžníkovi. Ide o vadu konania zo strany dlžníka v dôsledku čoho vznikajú druhej zmluvnej strane ďalšie náklady, napr. telefonický hovor s klientom, ktorý nie je povinný znášať, nakoľko nedošlo k porušeniu zmluvnej povinnosti z jeho strany. Podľa názoru žalovaného uvedenie nesprávnych alebo neúplných zúčtovacích dát pri plnení dlžníka nie je riadnym splnením dlhu a veriteľ preto ani nemôže považovať splátku dlhu za riadne splnenú. Vo vzťahu k neuvedeniu účelu platby poukázal na to, že napadnutá zmluvná podmienka v súčasnosti už neexistuje, a preto nemôže byť aktuálne posudzovaná ako neprijateľná zmluvná podmienka a táto skutočnosť spôsobuje zrejmu nevykonateľnosť tejto časti výroku napadnutého rozsudku. Taktiež aj k bodu 19 uviedol, že v súčasnosti uvedená zmluvná podmienka nie je v úverových zmluvách, v zmluvných podmienkach pod č. ISS 112 platných od 21. 09. 2012 uvedená, a preto spôsobuje v tejto časti zrejmu nevykonateľnosť časti výroku napadnutého rozhodnutia. Vo vzťahu k bodu 23 poukázal na to, že je v zásadnej miere modifikovaná v úverových zmluvných podmienkach ISS 112 platných od 21. 09. 2012 s tým, že súčasné znenie zmluvnej podmienky týkajúcej sa postúpenia pohľadávky neodopiera spotrebiteľovi právo na postúpenie pohľadávky a jeho formulácia je v súlade so zákonnou úpravou v zmysle ust. § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z týchto dôvodov považoval napadnutý rozsudok za zjavne neurčitý, nezrozumiteľný, v rozpore s objektívne preukázaným skutkovým stavom, a preto ho navrhol zmeniť a žalobu zamietnuť. V prípade úspechu si uplatnil náhradu trov celého konania. Súčasťou podaného odvolania sú úverové podmienky pre spotrebiteľský úver spoločnosti žalovaného s kódom úverových podmienok ISS 112 (v spise na č. I. 288 - 292).

V zákonom stanovenej lehote podal proti rozsudku odvolanie právny zástupca žalobcov. Namietal zamietavý výrok, pričom poukázal na to, že súd o uplatnenom nároku rozhodol na základe neúplne zisteného skutkového stavu a následne nesprávneho právneho posúdenia. Vo vzťahu k označenej časti II. žaloby uviedol, že ide o kolektívnu ochranu spotrebiteľa podľa ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.. Argumentácia žalovaného, že zmluvné podmienky v súčasnosti už nepoužíva je právne nerozhodná, ako aj nepravdivá, lebo zmluvné podmienky, o ktorých sa tvrdí, že ich žalovaný v súčasnosti nepoužíva sú naďalej prílohami žalôb, ktorými žalovaný vymáha plnenia zo zmlúv uzatvorených so spotrebiteľmi v čase, keď sporné zmluvné podmienky boli prílohami v spotrebiteľských zmluvách. Z tohto dôvodu považoval žalobu za dôvodnú. Namietal nesprávne posúdenie zmluvných podmienok podľa Obchodného zákonníka, čo je v rozpore s ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, lebo aplikácia Obchodného zákonníka neprichádza do úvahy. Zamietnutie žaloby v časti III. a IV. považoval za nedostatočné určité a vykonateľné, vrátane nesprávneho posúdenia zamietnutia žaloby vo vzťahu k uvedeným skutočnostiam pod bodom V.. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Právny zástupca žalovaného vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že odvolanie žalobcov nie je žiadnym relevantným spôsobom odôvodnené. Podľa jeho názoru, vedomou nečinnosťou žalobcovia spôsobili, že ich žaloba bola v čase rozhodovania súdu zjavne nezrozumiteľná, nevykonateľná, čo malo za následok zamietnutie 28 navrhovaných zmluvných podmienok z celkového počtu 33. Podľa jeho názoru sa súd náležite vysporiadal aj s uplatneným nárokom v časti III. a IV. žaloby, keď z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu v tejto časti žalobu zamietol. K otázke časti žaloby V. poukázal na to, že v odvolaní nie je uvedený žiaden právny argument alebo dôvod, pre ktorý v tejto časti napadli rozsudok. Z tohto dôvodu navrhol odmietnuť odvolanie žalobcov ako nedôvodné.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 Občianskeho súdneho poriadku, s nariadením odvolacieho pojednávania, ako aj následne po predložení listinných dôkazov bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že odvolania účastníkov (§ 214 Občianskeho súdneho poriadku) sú dôvodné.

Občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti, pod ktorou treba rozumieť právnu istotu pri aplikácii práva súdom, a to v rozsahu zabezpečujúcom naplnenie spravodlivej ochrany subjektívnych práv účastníkov konania v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v súlade s právom na spravodlivý súdny proces zaručeným čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná.

Z procesného hľadiska je súd povinný svojou činnosťou zabezpečiť výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k jej odopretiu (§ 1, 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Úlohou odvolacieho súdu v odvolaní namietanom nesprávne právne posúdenie bolo zistiť, či súd prvého stupňa na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy.

Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

Oboznámením sa s obsahom spisu, ako aj s dôvodmi napadnutého rozhodnutia a uplatnenými odvolacími námietkami účastníkov, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa vo veci rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a následne vec nesprávne právne posúdil. Z obsahu označenia žaloby vyplýva, že predmetom je žaloba združená na kolektívnu ochranu práv spotrebiteľa a žaloba spotrebiteľa o primerané finančné zadost'učinenie vo vzťahu k žalobcovi v 2.rade. Súd i napriek takto označenému predmetu konania posudzoval neprijateľnosť zmluvných podmienok konkrétnej úverovej zmluvy uzavretej medzi žalobcom v 2.rade a žalovaným.

Súd prvého stupňa pre uloženie povinnosti do budúca mal vychádzať z platných a aktuálnych úverových podmienok používaných v čase vyhlásenia rozhodnutia. Z obsahu spisu vyplýva, že na pojednávaní dňa 12. 09. 2012 právny zástupca žalovaného súdu oznámil, že dňom 20. 09. 2012 sú pripravované nové podmienky úverových zmlúv. Súd na predmetom pojednávaní vyhlásil dokazovanie za skončené a vo veci nariadil termín vyhlásenia rozhodnutia bez toho, aby sa náležite oboznámil s novými úverovými podmienkami účinnými od 21. 09. 2012, lebo k vyhláseniu napadnutého rozhodnutia došlo 03. 10. 2012, z čoho vyplýva, že v čase rozhodovania o žalobe na kolektívnu ochranu práv spotrebiteľa v spotrebiteľských zmluvách vychádzal z úverových podmienok, konkrétne uzavretých medzi žalobcom v 2.rade a žalovaným dňa 31. 03. 2004 číslo zmluvy 5403020375. V danom prípade sa žalobca v 2.rade nedomáhal určenia neprijateľnosti, resp. neplatnosti zmluvných podmienok z dôvodu ich nekalosti vo vzťahu k žalovanému, ale právnická osoba združená na ochranu práv spotrebiteľa sa domáhala kolektívnej ochrany v zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, na čo síce súd prvého stupňa správne poukázal, avšak následne posudzoval zmluvné podmienky ako nekalé, vo vzťahu ku konkrétnej úverovej zmluve uzatvorenej medzi žalobcom v 2.rade a žalovaným.

Posudzovanie alebo priznanie, poskytnutie kolektívnej ochrany práv spotrebiteľa vyžaduje, aby pri uloženej povinnosti zdržať sa používania namietaných zmluvných podmienok do budúca boli posudzované všeobecné úverové podmienky pri spotrebiteľských úveroch platné v čase vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej, resp. prebiehajúceho konania. Z tohto dôvodu namietané nesprávne právne

posúdenie vo vzťahu k formulácií zmluvných podmienok, ktoré sa už v súčasnosti nepoužívajú bolo opodstatnené, ako aj namietaný nesprávny procesný postup bol dôvodný.

Nesprávnym procesným postupom došlo súdom prvého stupňa k odňatiu možnosti konať pred súdom účastníkom, a preto na túto procesnú vadu odvolací súd prihliadal, lebo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Vo vzťahu k inému právnomu posúdeniu dohody o zrážkach zo mzdy, vrátane neuvedenia správneho variabilného symbolu na poštových poukázkach, resp. na príkaze o úhradu z dôvodu následnej identifikácie platby, odvolací súd nezaujal vecné stanovisko z dôvodu neprejudikovania rozhodnutia vo veci samej. Podľa vyjadrenia právneho nástupcu žalovaného na odvolacom pojednávaní, dohody o postúpení pohľadávky v platných úverových zmluvných podmienkach vedených pod kódom ISS 112 boli preformulované vo vzťahu k postúpeniu pohľadávky v súlade s ust. § 524 Občianskeho zákonníka.

Z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu, najmä z dôvodu posudzovania neprijateľnosti zmluvných podmienok v konkrétnej úverovej zmluve bez náležitého posúdenia platných úverových podmienok v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia, odvolací súd preto uznal sčasti namietané nesprávne skutkové zistenia vrátane nesprávneho právneho posúdenia za opodstatnené. Je nesporné, že spotrebiteľský vzťah je vzťahom, ktorý je vzťahom občianskoprávnym, ktorý je potrebné posúdiť podľa ustanovení Občianskeho zákonníka, resp. osobitného predpisu týkajúceho sa ochrany práv spotrebiteľa, a preto posudzovanie jednotlivých zmluvných podmienok súdom podľa Obchodného zákonníka nebolo správne.

Ani záver súdu o nedôvodnosti uplatneného nároku žalobcom v 2.rade vo vzťahu k priznaniu primeraného zadosťučinenia žalovaným nebol opodstatnený. Tvrdenie, že žalobca v 2.rade prežíval stresy z dôvodu neprimerane zaťaženého nehnuteľného majetku vrátane majetkových rizík vyplývajúcich z rôznych úverov uzavretých s nebankovými subjektmi, samo o sebe nemôže byť dôvodom posúdenia pri dôvodne uplatnenom nároku na náhradu finančného zadosťučinenia spotrebiteľa. Nárok žalobcu v 2.rade vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, od koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť mu ujmu ako spotrebiteľovi. Vzhľadom na nedostatočne zistený skutkový stav veci, ako aj následné nesprávne právne posúdenie dôvodnosti uplatneného nároku, záver súdu o nepreukázaní hrozby vzniku ujmy práv spotrebiteľa, t.j. žalobcu v 2.rade nebol správny. Z tohto dôvodu aj v tejto časti odvolací súd posúdením odvolania podľa jeho obsahu v celom rozsahu považoval odvolanie žalobcov za dôvodné (§ 41 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Z týchto dôvodov odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. h) a f) Občianskeho súdneho poriadku a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

V ďalšom konaní je úlohou súdu prvého stupňa zaoberať sa dôvodnosťou podanej žaloby, t. j. žaloby žalobcu v 1.rade o kolektívnu ochranu práv spotrebiteľov v spotrebiteľských zmluvách, posúdením aktuálnych úverových podmienok v spotrebiteľských úveroch používaných spoločnosťou žalovaného, v čase rozhodovania odvolacieho súdu platných a účinných od 21. 09. 2012 evidovaných pod kódom úverových podmienok ISS 112. Predmetom konania sú namietané nielen nekalé obchodné praktiky spojené s uplatňovaním úrokov, ktoré neboli uvedené v zmluve, ale aj postúpenie práv na firmu v Atlantickom oceáne so sídlom na Britských Panenských ostrovoch vrátane používania najdrobnejšieho písma v texte všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú nečitateľné. Ďalej sú namietané neprijateľné zmluvné podmienky špecifikované v bodoch 1 - 33 žaloby. Navyše v rámci odvolacieho konania bolo zistené, že na Okresnom súde v Žiari nad Hronom prebieha konanie o kolektívnu ochranu práv spotrebiteľa na základe podanej žaloby žalobcu v 1.rade proti spoločnosti žalovaného vedené pod sp. zn. 9C 174/2010, ktoré bolo začaté 08. 07. 2010. Súdom prvého stupňa ex offio musí skúmať, či z dôvodu prekážky začatého konania nie je možné sčasti toto konanie zastaviť vzhľadom na namietané totožné zmluvné podmienky používané žalovaným, ktorých duplicitu je potrebné preskúmať v záujme zachovania procesných podmienok, lebo začatie konania bráni tomu, aby o tej istej veci prebiehalo na súde iné konanie (§ 83 Občianskeho súdneho poriadku v spojení s ust. § 103 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa ust. § 226 Občianskeho súdneho poriadku, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa ust. § 224 ods. 1, 4 Občianskeho súdneho poriadku, ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie.

Ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3, o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolanie nie je prípustné.